

17-ASIS FIZIKOS TURNYRAS
13-oji užduotis Nr. FT17-13/ 2024 04 02 – 2024 04 29

Sąlyga / FT17-13 ▼

Optinė sistema

Optinę sistemą, panaudotą šviečiančio $a = 20$ mm skersmens diskelio ryškiam atvaizdui ekrane gauti, sudarė paeiliui patalpinti du plonieji lęšiai, kurių pirmas yra iškilasis su dviem vienodais sferiniais paviršiais abiejose pusėse, o antras yra įgaubtasis su viena sferine puse ir kita plokščia puse, pagaminti iš skaidraus stiklo, kurio lūžio rodiklis $n = 1,6$. Lęšių sferinių paviršių kreivumo spinduliai $R = 24$ cm, jų pagrindinės optinės ašys sutampa ir kerta diskelio centrą statmenai jo bei ekrano plokštumoms.

Diskelis buvo padėtas atstumu $d_1 = 60$ cm nuo pirmo lęšio, pradinis atstumas tarp lęšių $l_1 = 10$ cm. Po to lęšiai buvo suglausti, nekeičiant diskelio ir pirmo lęšio buvimo vietų, o tik antrą lęšį pastūmus prie pirmo. Pateikite aiškinamąjį brėžinį ir raskite:

- 1) Lęšių laužiamąsias gebas;
- 2) Pradinį atstumą tarp diskelio ir ekrano;
- 3) Būtiną ekrano poslinkį, pastūmus antrą lęšį;
- 4) Atvaizdo ploto pokytį, suglaudus lęšius.

DĖMESIO! Pilni užduočių sprendimai su paaiškinimais (ne tik vien surašyti atsakymai!) turi būti pateikti tik surinkti kompiuteriu su įstatytais į tekstą brėžiniais, jei tokie sprendimui yra reikalingi. Failas turi būti siunčiamas **PDF formatu**. Kiekvieno sprendimų lapo viršuje būtina nurodyti užduoties numerį ir dalyvio duomenis. Atsiųstos skenuotos ar fotografuotos sprendimų juodraščių kopijos nebus įvertinamos. Tokių kopijų pateikimo atveju, užduočių sprendimų vertinimo lentelėje bus įrašoma tik raidė „b“, pažyminti tik dalyvio bandymą pateikti užduoties sprendimą.

Užduotį parengė doc. dr. Stasys Tamošiūnas – Vilniaus universiteto Fizikos fakulteto Fotonikos ir nanotechnologijų instituto senjoras, mokyklos „Fizikos olimpas“ direktorius, steigėjų tarybos narys ir dėstytojas.

Užduoties paskelbimo ir pateikimo spręsti data yra 2024 04 02, užduoties sprendimo ir sprendimų išsiuntimo terminas yra keturios kalendorinės savaitės – iki 2024 m. balandžio 29 d. imtinai. Užduoties sprendimus siųskite adresu fizikos.turnyras@gmail.com.

Užduotis skelbiama interneto svetainėje www.olimpas.lt ir elektroniniu paštu išsiunčiama kiekvienam mokyklos „Fizikos olimpas“ moksleiviui bei kitiems šio ir ankstesnių Fizikos turnyrų dalyviams asmeniškai. Daugiau apie Fizikos turnyrą skaitykite [Fizikos turnyro rengimo sąlygos](#).

„Fizikos olimpo“ moksleivių dalyvavimas turnyre yra PRIVALOMAS, o fizikos turnyro užduočių atlikimas yra prilyginamas privalomiems mokyklos moksleivių tarpsesijiniams namų darbams, kurie įvertinami ir turnyro balais ir išvestiniais mokymosi vertinimo pažymiais, kurie apskaičiuojami kiekvienam moksleiviui kiekvienam mokyklos kursui atskirai, geriausiai išsprendusio kurso moksleivio sprendimo įvertinimą prilyginus 10-ukui. **Jei „Fizikos olimpo“ moksleivis neatsiunčia užduoties sprendimo, jis tuo pačiu užduoties atsiuntimo terminu ir tuo pačiu sprendimų siuntimo adresu turi atsiųsti motyvuotą išsamų paaiškinimą, kodėl užduotis nespręsta ir neatsiųstas jos sprendimas.**

Linkime sėkmės ir kantrybės įveikiant visas 17-ojo Fizikos turnyro užduotis!

PAGRINDINIS TURNYRO PRIZAS – NEŠIOJAMAS ASMENINIS KOMPIUTERIS,
kuriuo 2024 m. birželį bus apdovanotas absoliutus 17-ojo Fizikos turnyro nugalėtojas, iš visų turnyro dalyvių surinkęs daugiausiai vertinimo balų.

*Absoliučiam Fizikos turnyro nugalėtojui taip pat suteikiamas garbingas
METŲ GERIAUSIO FIZIKOS ŽINOVO vardas!*